

Hakehila

Dan Kantor Onko solidaarisuus hiipumassa?

Yaron Nadbornik Kolmen vuoden putki

Simon Livson Ja alussa Jumala käski

David M. Herszenhorn Juutalaisten kotimaa Siperiassa pitää pintansa vastoin ennusteita

Saska Saarikoski Holokaustista selviytyneet tulisi kutsua Linnan juhliin

Arne Lapidus Israelin uusin maailmanvalloitus

Rony Smolar Olisiko J. F. Kennedystä meille apua?

1/2013 • 2/5773 (158)
36. vuosikerta
11.3.2013

Julkaisija
Helsingin juutalainen seurakunta
Judiska församlingen i Helsingfors
www.jchelsinki.fi

Päätoimittaja
Dan Kantor

Ulkoasu
Timo Tervoja

Taitto
Meri Kuusilehto

Kannen kuva
Uzi Varon

Toimitusneuvosto
Samuel Davidkin, Oscar Eskin,
Leif Furman ja Jussi Hanhivaara.
Lehden toimittamisessa ovat avustaneet
Ira Hammerman, Ruth Jakobson
ja Kyllikki Kiikka.

Toimituksen osoite
Helsingin juutalainen seurakunta
Malminkatu 26, 00100 Helsinki
Puh. (09) 586 0310
Fax (09) 586 03 130
hakehila@jchelsinki.fi

Ilmoitushinnat
Takakansi 340 euroa
Sisäkansi 270 euroa
1/1 sivu 220 euroa
1/2 sivu 140 euroa
1/4 sivu 80 euroa
Kiitokset ja onnittelet 38 euroa

Tilaukset
Helsingin juutalainen seurakunta

Seuraava Hakehila
ilmestyy viikolla 27/2013
Aineisto toimitettava
viimeistään 31.5.2013

ISSN 1238-8076

Sisällys 1/2013 • 2/5773

Pääkirjoitus

Onko solidaarisuus hiipumassa? s. 4
DAN KANTOR

Kolmen vuoden putki s. 5
YARON NADBORNİK

Ja alussa Jumala käski s. 6
RABBI SIMON LIVSON

Juutalainen maailma

Kaikkien juutalaisvastaisten
teosten äiti s. 8
MINDELE LONDON

”Loistava ääni on hiljentynyt” s. 11
LEIF FURMAN

Juutalaisten kotimaa Siperiassa
pitää pintansa vastoin
ennusteita s. 12

DAVID M. HERSZENHORN

KOLUMNI: DAVID LANDAU s. 13

Israel ja Lähi-itä

Israelin uusin maailman-
valloitus s. 16
ARNE LAPIDUS

Kfar Tavor, Galilean
makein paikka s. 18
MINDELE LONDON

Tarja ja Roni Kaganille alija
on jatkokertomus s. 20
LEENA ERONEN

Negevin kehittäminen on osa
Israelin demokraattista
tulevaisuutta s. 22

SAMUEL E. WILLNER

Sar-El-vapaaehtoisohjelma
Israelissa s. 24

TOMER HUHTAMÄKI

KOLUMNI: EVA ODRISCHINSKY s. 25

Kotimaa

Rabbi Simon Livson vihittiin
Suomen yllirabbiiniksi s. 26
DAN KANTOR

Holokaustin muistopäivän
tilaisuus synagogassa s. 28

Kolmen uskonnon
dialogitapaaminen s. 32
ARI HUKARI JA PEKKA LINDQVIST

KOLUMNI: RONY SMOLAR s. 33

Hoivakoti Sara 50 vuotta s. 34
PAULA HOVAV

Ben Grass johtaa
Saunaseuraa s. 37
LEIF FURMAN

Avi Hovav – Persian lahja
Suomen juutalaisyhteisölle s. 38
DAN KANTOR

Eeva Furman sai tiedon-
julkistamispalkinnon s. 40
LEIF FURMAN

KOLUMNI: KARI WARJUS s. 41

Kulttuuri

Juhlakirja Turun synagogan
kunniaksi s. 42
TAPANI HARVIANEN

Judiska kulturmontern på Bok- & Biblioteksmässan s. 46
EVA HEDBERG-BORENSTEIN

Kirjasto tiedottaa s. 48

Meiltä ja muualta

Maailmalla tapahtuu s. 50
KOONNUT LEIF FURMAN

Mielipide s. 52

KOLUMNI: MIRIAM ATTIAS s. 53

Seurakuntasivut s. 54

Charedimien maailmassa -blogi

David Landau

Marraskuussa 2011 rabbi Chaim Shaulson New Yorkista aloitti hepreankielisen "Beolamam shel charedim"-blogin*, jossa hän kirjoittaa runsaasti ja jatkuvasti mitä charedimien maailmassa tapahtuu. Joka päivä blogiin tulee tekstiä ja kuvia noin 5–15 sivun verran. Blogia ei voi vain vilkaista nopeasti, koska hyvä vitsi voi silloin jäädä huomaamatta. Onneksi sapatti on keksitty ja silloin rabbin on pakko pitää pieni tauko, ja näin lukija voi levätä 24 tuntia kerran viikossa.

Itse en ole charedi ja yleisesti ottaen heidän kuulumisensa tuskin kiinnostavat minua. Syyskuussa 2012 tästä blogista kirjoitettiin Haaretz-lehdessä. Avasin blogin osoitteen, luin vähän ja sen jälkeen olen jäänyt koukkuun ja olen surfaillut blogia kerran tai kahdesti päivässä nähdäkseni mitä uutta on tapahtunut.

Kun Rabbi Shaulson aloitti blogin, hän arveli, että kestäisi muutaman vuoden ennen kuin ihmiset huomaavat sen. Joulukuussa 2012 blogia oli kävijälaskurin mukaan avattu jo yli 1,5 miljoonaa kertaa. Toisin sanoen, en ole ainoa hullu.

Nykyään televisiosta tulee niin kutsuttuja tosi-tv-ohjelmia. Suljetaan muutama kymmen ihmistä taloon tai saaren ja seurataan tiiviisti mitä heille tapahtuu. Nähtävästi monet ihmiset katsovat näitä ohjelmia, vaikka minun on vaikea tajuta mitä kiinnostavaa niissä on. Charedimien maailmassa -blogi on aito reality-ohjelma. Se ei kuitenkaan kestä muutamaa kuukautta, vaan osa riitelyistä on kestänyt jo satoja vuosia. Ihmisiä ei äänestetä ulos, päinvastoin; jos joku on tarpeeksi tärkeä, hän on mukana vaikka on kuollut jo monta vuotta sitten.

Tekstin lisäksi blogissa on myös kuvia. Kuvissa on aina miehiä, jokaisella iso hattu, pitkä valkoinen parta ja usein paksut silmälasit. Niille, jotka eivät tunne henkilöitä hyvin, kaikki näyttävät samannäköisiltä.

Tämän blogin tekee kiinnostavaksi myös sen kielenkäyttö. Sata vuotta sitten tällainen blogi olisi kirjoitettu jiddishin kielellä. Nyt kielenä on heprea. Myös charedimien keskuudessa heprea on voitannut jiddishin. Blogissa kaikki sanotaan päin naamaa, ilman kaunistelua tai esteitä. Kieli on usein raakaa ja julmaa. Blogi on ikkuna menneisyyteen ja loppujen lopuksi, olemme kaikki charedimien jälkeläisiä. Totuus on, että tässä tavassa hoitaa asioita ei ole mitään uutta. Muistan lukeneeni eräästä kuninkaasta, joka teki jotakin tosi pahaa. Seuraus oli, että eräs profeetta moitti häntä kovin sanoin, muun muassa sanoen: Te olette tämä mies.

Tämä ei ole ensimmäinen kerta kun 60-vuotias Shaulson astuu ihmisten varpaille. Vuosien varrella hän on kerännyt monta sekä henkilökohtaista että henkistä vihollista. Blogissa on selvää ketkä ovat vihollisia. Heitä kutsutaan blogissa terroristeiksi, valehtelijoiksi, käärmeiksi, gangstereiksi, mechablīm, shahidīm, murhaajiksi, sadisteiksi jne. Shaulson itse on Chabad-rabbi, ja riidat ulottuvat joskus jopa chasidutin perustajan ha'Baal Shem Tovin (1698–1760) ja hänen pahimman vastustajansa ha'Gaon me'Vilnan (1720–1797) ajalle. Mitään ei ole unohdettu. Nähtävästi chabadien pahimmat viholliset ovat edelleen nk. liettualaiset charedimit.

Blogia on vähän vaikea seurata, koska aina ei ole selvää kuka on kuka. Kun kuuluisa rabbi kuolee, niin usein samalla tavalla kuin kuningaskunnissa, hänen vanhin poikansa on hänen seuraajansa. Ero on kuitenkin se, että uusi kuningas saa uuden nimen, mutta uusi rabbi saa saman tittelin kuin edellinen. Blogin tarinat muistuttavat toisinaan keskiajan kuninkaiden hovien loputtomia valtataisteluita.

Jos jollakin on vähän vapaata aikaa, ehkä kannattaa kiinnittää huomiota tähän blogiin. Se on ikiliikkujakerotomus ja ennustan sille pitkää elämää. ■

* <http://bshch.blogspot.fi/>